

Protokół przesłuchania świadka.

Warszawa dnia 9- I- 1948r. Członek Okręgowej Komisji Badania Zbrodni Niemieckich w Warszawie Sędzia Halina Werenko, działając na mocy Dekretu z dnia 10-XI-1945r. o Głównej i Okręgowych Komisjach Badania Zbrodni Niemieckich w Polsce /Du .R.P.Nr. 51 poz 293/ przesłuchiwała w charakterze świadka bez przysięgi. Po uprzedzeniu świadka o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznanie i o treści art. 107 i 115 k.pk. świadek zeznał co następuje:

Imię i Nazwisko: Władysław Kwaśniewski
Imiona rodziców: Wojciech i Marianna z d. Wypych.

Data urodzenia: 12-X-1909 w Skierniewicach.
Wyznanie: Rzymsko-katolickie
Wykształcenie: Seminarjum duchowne
Miejsce zamieszkania: Tłuszcz ul. Szklana 1
Przynależność pań.i nar.: polska
Zawód: Proboszcz parafii w Tłuszczu.

W czasie powstania warszawskiego 1944r. byłem wikariuszem parafii św.Jakuba i przebywałem na plebanii przy ul.Grójeckiej nr 38 w Warszawie. Punkty oparcia powstańców w tej dzielnicy mieściły się przy ul.Filtrowej nr 62 i 68, Mianowskiego, Wawelskiej nr60 i Kaliskiej nr 1 (Monopol Tytoniowy). Punkty sanitarne powstańców mieściły się przy ul.Kajkiskiej nr 9, Jotejki nr 4, Kaliskiej nr 1. Słyszałem, iż, po dniu 10.VIII.1944r., daty dokładnie nie znam, punkt sanitarny przy ul.Jotejki nr 4 został spalony wraz z ciężko rannymi przez żołnierzy niemieckich. Bliższe wiadomości o tej egzekucji mogą udzielić mieszkańcy domu przy ul. Sękocińskiej nr.3. Do dnia 3.VIII.1944r. przebywałem na terenie kościoła św.Jakuba, gdzie chroniła się ludność okolicznych domów. Kościół był pod ciągłym ostrzałem oddziałów niemieckich z Domu Akademickiego. Placówki powstańczej ani punktu sanitarnego na terenie kościoła nie było, pomimo tego, począwszy od dn.2.VIII.1944 kościół był ostrzeliwany z "Tygrysów" od strony zachodniej. W dn.3.VIII.1944r. przeszedłem na ul.Szupecką nr 7. Słyszałem, iż około 15.VIII.1944r. kościół św.Jakuba został spalony. Na terenie Ochoty zginęli następujący księża:

a. z naszej parafii

1. ks.prof. Jan Salamucha, wikariusz parafii św. Jakuba, kapelan A.K. - zginął przy ul.Wawelskiej nr. 60 w dn. 10.VIII.1944r. zastrzelony przez żołnierzy niemieckich.
2. ks. Tadeusz Godziński, wikariusz parafii św.Jakuba - zginął w dn. 1.VIII.1944r., został zastrzelony w chwili, gdy wracał z ul.Filtrowej do kościoła św.Jakuba.

b. księża przyjezdni:

1. ks. Jan Morzycki, - zginął jako kapelan A.K. punktu sanitarnego, mieszczącego się na rogu ul.Opaczewskiej i ul.Grójeckiej w dn.5.VIII.1944r. został zastrzelony w czasie udzielania pomocy religijnej choremu przy ul.Grójeckiej nr 100.
2. ks. Franciszek Na-chajski, kapelan A.K., został zastrzelony na ul.Wawelskiej; daty i okoliczności zgonu dokładnie nie znam.

Słyszałem, że około 5.VIII.1944r. na ul.Grójeckiej nr 20b żołnierze niemieccy dokonali egzekucji około 300 osób z ludności cywilnej; bliższych informacji mogą udzielić mieszkańcy domu przy ul. Grójeckiej 20b. W dn. 10.VIII.1944r. około godz. 11-ej rano do domu przy ul.Szupeckiej nr 7, gdzie przebywałem, wtargnął oddział

19
Niemców i "Ukraińców", żołnierze wyrzucili ludność cywilną z domu w sposób brutalny. Grabiono mieszkania, zabierano wyprowadzonym kosztowności. Przy wyprowadzaniu został zastrzelony pracownik kościoła Marian Chomentowski, przy którym znaleziono lornetkę. W drodze grupa nasza była rewidowana i ograbiona przez grupki "Ukraińców", które podchodziły do nas. Mnie zabrano kosztowności liturgiczne (pierścienie kanonickie) i zegarek. Po drodze jeden z "Ukraińców" zabrał mi długie buty, dając w zamian swoje zniszczone. Grupę naszą przyprowadzono na Zieleniak. Na Zieleniaku przebywałem 3 godziny. Widziałem w tym czasie, iż "Ukraińcy" uprowadzali spośród ludności cywilnej młode kobiety. Kobiety te przy mnie nie wróciły do grupy. Po 3 godzinach znalazłem się w tarnsporcie, który przeprowadzono na Dworzec Zachodni i odstawiono do obozu przejściowego w Pruszkowie.

Na tym protokół zakończono i odczytano.

K. Władysław Kwaśniewski
/ks. Władysław Kwaśniewski/

Członek Okręgowej Komisji
Sędzia Grodzki

/Halina Werańko/

Za zgodność

Sędzia
HALINA WERAŃKO
Halina Werańko